

Добровольська О.В.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та банківської
справи*

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

м. Дніпро, Україна

АНАЛІЗ БЕЗЗБИТКОВОСТІ КРЕДИТНОГО КООПЕРАТИВУ ЯК ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

Світовий досвід показує, що кредитна кооперація стає одним з важливих сегментів фінансово-кредитної системи, традиційно обслуговуючим дрібних підприємців, сільськогосподарських товаровиробників і інших осіб, що мають обмежений доступ до кредитних ресурсів.

Впродовж останніх років у ряді областей України активно йде процес створення кредитних кооперативних структур. Однак існують певні проблеми, що гальмують цей процес, такі як:

- нерозвиненість інфраструктури;
- слабка підготовка фахівців;
- недостатня обізнаність населення про можливості кредитної кооперації;
- відсутність відповідних методичних рекомендацій з ефективного управління фінансово-господарською діяльністю споживчих кооперативів.

Одним з ефективних інструментів управління фінансами комерційних організацій і оцінки їх фінансової стійкості є аналіз беззбитковості (операційний аналіз). У діяльності некомерційних структур, якими є кредитні споживчі кооперативи, аналіз беззбитковості не знайшов доки широкого застосування зважаючи на слабку методичну опрацьованість основних положень цього методу. Тому було поставлено завдання внесення уточнень у вживані методи і

розробку нових прийомів і підходів до аналізу беззбитковості в діяльності кредитних споживчих кооперативів.

Ці уточнення охоплюють:

- проведення аналізу беззбитковості, яке повинне здійснюватися за видами діяльності: основної, пов'язаної зі здійсненням операцій з фінансової взаємодопомоги, фінансової і підприємницької (комерційної);
- визначення переліку показників, що характеризують масштаб (об'єм) діяльності (окремо по кожному виду діяльності);
- встановлення залежності між доходами від відповідного виду діяльності і її масштабом;
- встановлення залежності між витратами від визначеного виду діяльності і її масштабом;
- розподіл витрат за характером їх залежності від масштабу діяльності на змінні та постійні;
- уточнення переліку завдань, що вирішуються за допомогою аналізу беззбитковості.

Показниками масштабу (об'єму) основної діяльності (надання послуг з фінансової взаємодопомоги) можуть бути:

- об'єм позикових коштів;
- суми доходу, який отримується кредитним кооперативом шляхом надання позик пайовикам;
- середній портфель позик, виданих пайовикам;
- величина фонду фінансової взаємодопомоги;
- чисельність позичальників.

Показники масштабу з підприємницької діяльності:

- реальний об'єм продажів, послуг, що надаються;
- виручка від реалізації продукції, послуг;
- чисельність клієнтів.

Показники масштабу з фінансової діяльності:

- сума депозитних вкладів;

- сума портфеля муніципальних цінних паперів.

За допомогою аналізу беззбитковості кредитного споживчого кооперативу можна вирішувати широкий спектр аналітичних і управлінських завдань, а саме:

- визначати дохідність різних видів діяльності кредитного споживчого кооперативу;

- знаходити точку беззбитковості, в разі перевищення якої забезпечується отримання чистого доходу (прибутку);

- планувати такий масштаб діяльності, після досягнення якого відшкодовуються витрати на здійснення певного виду діяльності, і забезпечується отримання доходу (прибутку), необхідного для формування фондів кредитного кооперативу;

- оцінювати фінансову стійкість кредитного кооперативу;

- визначати порогове значення параметрів, які впливають на дохідність кредитного кооперативу;

- оцінювати чутливість чистого доходу (прибутку) до зміни найважливіших параметрів кредитного кооперативу.

Список використаних джерел:

1. Дука А. Реалізація захисної функції кредитних спілок в умовах подолання наслідків фінансової кризи в Україні / А. Дука // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2009. – Випуск 107. – С.34-36.

2.Партин Г. Проблеми діяльності кредитних спілок в умовах економічної кризи в Україні / Г. Партин, І. Заяць // Збірник науково-технічних праць Національного лісотехнічного університету України. – 2010. – С. 232-236.

3.Пластун В.Л. Пріоритети розвитку кредитних спілок в сучасних умовах / В.Л. Пластун //Актуальні проблеми економіки.– 2010.– №10. – С.131-137.

4. Горбонос Ф.В. Кооперація: Методологічні і методичні основи / Ф. В. Горбонос – Львів: Львівський державний аграрний університет, 2003.– 264 с.